

SA SVOM NEBESNOM SRBIJOM, POMOZI NAM, SVETI SAVO

Svetitelju oce nas Savo, moli Boga za nas: da se srpski narod obozi, slozi i umnozi! Ti koji si angelski ziveo, apostolski propovedao i mucenicki se borio i stradao, cuj danas usklrike male srpske dece u Otadzbini i po celom svetu, koja ti s ljubavlju pevaju:

Sveti Sava Srbe voli,
Za Srbe se Bogu moli,
Srpskom rodu daje krila,
Srpsku decu blagosilja.

Pa kad cujes danas ovakve usklrike ljubavi dece srpske na obe hemisfere, isprosi od Hrista Boga milost da se svi Srbi oboze, sloze i umnoze. Tebi, duhovnice, koji si bio prvi ureditelj Srpske crkve i ujedinitelj Srpskog naroda, mole ti se danas svestenici srpski, izmuceni i napaceni, po razorenim hramovima i po spaljenim zaduzbinama tvojim, po opustosenim selima i opustelim gradovima: ne ostavi nas, oce nas duhovni, no umoli blagog Hrista da nam oprostini nemar nas i nemoc nasu te da nas obozi, slozi i umnozi.

Tebi koji si blagoslovio i krunisao prve kraljeve srpske u Zici i koji si na hriscanskom temelju utvrdio kraljevinu srpsku: Savo premudri, isprosi oprostaj i milost rodu tvome, te da se obozi, slozi i umnozi.

Tebi koji si se posle mnogotrudnog zivota upokojio pre sedamsto deset godina, mole se bezbrojne matere srpske nad svezim grobovima svojih sinova i kceri: Savo Sveti, roditelju nas duhovni, moli Hrista milostivoga da deca nasa, pokosena pre vremena kao neuzrelo zito, budu tamo gde si i ti, u Nebeskoj velikoj Srbiji, u raji sladosti, gde se ne zna za bolest, muku i smrt, i da se preostatak Srba na zemlji obozi, slozi i umnozi.

Tebi koji si bio neustrasivi pobornik pravde Bozije i dobre volje medju ljudima i narodima i borac protiv svake lazi i nasilja, mole se danas srpski vojnici i vojenacalnici: pomozite nam, Sveti oce Savo, sa svom nebeskom Srbijom, pomozite da istrajemo do kraja na putu koji vodi u zivot vecni, koji sin as ti kao Hristov ucenik naucio, i pomozite nam da se svi Srbi oboze, sloze i umnoze.

Tebi, narodoljupce, na danasnji tvoj dan peva ti pohvale sav srpski narod potisten, ponizen, ostavljen od ljudi, neoprano od krvi svoje, jecajuci u ranama po bolnicama i tamnicama, na zgaristima svojih domova, po gorama i zbegovima, po kulacama i pesterima uzdize ti molitve: ne zaboravi nas, Savo putovoditelju nas, no isprosi milost u Svevisnjeg Boga da upokoji i proslavi milione novomucenika vere tvoje i postenja tvoga, brase i dece nase, a nas preostale na zemlji da obozi, slozi i umnozi.

Tebi, ucitelju ucitelja nasih, care careva nasih i nastavnice duhovnika nasih, plemicu Hristov, plemeniti oce Savo, ukrase nas i lepoto istorije nase, evo i mi, sabrani danas u ovome hramuposvecenom tebi u ovom velikom svetskom gradu, nejak i gresni, siromasni u svemu osim u gresima nasim, tebi evo uzdizemo srca i molimo ti se: kao dostojni i uvecani Svetac nas moli sa precistom Bogorodicom i svim Svetim Hrista Boga za nas, da se obozimo, slozimo i umnozimo.

Amin.

Sv. Episkop zicki i ohridski Nikolaj (Velimirovic)

U Becu, 27 januara 1945.

Ma koliko bio zaljubljen u bure i oluje, covek ipak zazeli da se makar na kratko vreme ukotvi u nekom tihom pristanistu, gde vreme ne ratuje sa vecnoscu. Tada misli u molitvenim povorkama ceznjivo tonu u beskrajne plave dubine. I svu ti dusu zaliva zelja: da se sve misli zanavek pretvore u vekovecne molitve. Jer misli koje se ne izvijaju u molitvu jesu sejaci bure, izazivaci oluje, tvorci bunta. Tako i osecanja, ako se ne izvijaju u molitvu.

Prokletstvo je za coveka misao koja ne zeli da se preobrazi u molitvu, da se zavrshi molitvom. Kosmarski je neizdrzljivo imati misli koje se pred misterijom svetova ne pretvaraju u molitveno uzbudjenje i ushicenje.

Nista carobnije od misli koje se na dogledu Bozjih svetova neosetno izvijaju u molitvu.

Justin Popovic

CEDO KOJE CE BITI ZEAL STAROSTI NASE DA NAM, GOSPODE BOZE SVEDRZITELJU

Vladiko Gospode Boze Svedrzelju, koji si negda poslusaao Avraama i Saru i ostale pravednike sto su molili za cedo, uslisi danas i nas, gresne sluge Svoje sto Ti se mole.

Daj nam, po Tvojjoj dobroti, da dobijemo jos jedno musko cedo, koje ce biti uteha dusi nasoj i Tobom

naslednik drzave nase - i zezal starosti nase, na koga cemo poloziti ruke i pocinuti.

A dajemo Ti zajednicke obete:

Od zaceca deteta od prirodne zakonite ljubavi i od postelje odlucicemo se, i svako za sebe u cistoti tela sve do kraja zivota sacuvacemo se.

Teodosije

Sv. Simeon - molitva pred upokojenje

BOZE OTACA NASIH, SACUVAJ I UKREPI NASLEDSTVO MOJE U DRZAVI BIVSE VLADAVINE MOJE

Trojice Sveta - Boze nas, slavim Te, i blagosiljam Te, i molim Te i docaravam Te, jer po treci put blagoslov dajem nasledstvu mome!

Gospode Svedrritelju, Boze otaca nasih, Avraamov, Isaakov, Jakovljevi i semena pravednog, sacuvaj ih i ukrepi u drzavi bivse vladavine moje. i pomoc Presvete Bogorodice, i moja molitva, ako i gresna, neka je s njima od sada i doveka.

I zapoved predjasnju dajem im:

Imajte ljubav medju sobom!

A ako ko od njih odstupi od onog sto sam im naredio, gnev Boziji da proguta njega i seme njegovu!

Monaska molitva Sv. Save za podignuce Hilandara

PRIBEZISTE ZA SVA CEDA OTACASTVA MOJEGA DA SATVORIM, GOSPODE SVEGA

Ti koji si osnovao zemlju na tvrdji njezinoj, i rekao da se ne pokoleba u vekove veka, svemilosrdnim okom Tvojim svetim i ovde pogledaj na mene, slugu Tvojega, i posalji mi pomoc od presvetog stana Tvojega i oseni me Duhom Tvojim Svetim, i pomocnik mi budi, Vladiko Hriste Gospode sviju, da satvorim dom preciste Ti Matere kao pribeziste svima koji Te ljube, i deci otacastva moga - da se svi koji pribegavaju ovde umeste u prostrano carstvo Tvoje

Domentijan

VIDI, VLADIKO, NASILJE ONIH KOJI VOJUJU NA NAROD TVOJ

Boze strasni i divni, i neizreceni care Izrailjev, koji sedis na heruvimima i pocivas na serafimima, koji si podao silu izabranome sluzi Tvome Mojsiju protiv Amalika, i koji si takodje pomogao Svome krotkome Davidu protiv Golijata, posalji ovde neizmernu milost Svoju i nevidljivu silu Tvoju, i rastoci bezbrojne neprijatelje nase - da razumeju, vaistinu, da si Ti Bog, id a uzdajuci se u Te odolevamo molitvama preciste Ti Matere, uvek devojke Marije i svetoga ugodnika Tvoga Simeona, koji nam je pokazao da saznamo Tebe, istiniti zivot: njegovim molitvama pogledaj na mene, slugu Tvoga, koji vapije ka bezmernoj pucini Tvoga milosrdja.

Vidi, Vladiko, nasilje onih koji vojuju na narod tvoj, koji ljubi velelepno ime Tvoje. i ne oblici nas jaroscu Tvojom, niti nas kazni gnevom Tvojim, no sa slugom Tvojim satvori po milosti Svojoj. i satvori sa mnom znamenje na dobro, da uvide oni koji me mrze, id a se postide, jer Ti mi, Gospode, pomozes, i utesi me.

I sudi, Gospode, onima koji su me opkolili, i bori se sa onima koji se bore sa mnom - da razumeju da si Ti sa mnom.

I zezal sile Tvoje posalji s visine, Gospode, i misicom sile Tvoje rastoci gorde misli srdaca njihovih. I uzmi oruzje i stit, i stani u pomoc moju, potegni oruzje i zatvori put onima koji me gone.

I neka budu kao prah licem vetra, i andjeo Tvoj, Gospode, neka im dosadjuje. i neka bude put njihov taman i klizav, i andjeo tvoj neka ih Goni.

U ime Tvoje, Gospode, pognacu neprijatelje moje, i stici cu ih. Uzdajuci se u Te, necu se vratiti dok ne skoncaju. Satrcu ih silom Tvojom, i nece imati moci da postupe na moje otacastvo.

Domentijan

Molitva Sv. Save pred upokojenje

USLISAJ ME PRAVDOM TVOJOM, GOSPODE

Gospode, uslisi molitvu moju, i vapaj moj ka Tebi neka dodje; in e odvrati lica Tvoga od mene!

U koji dan budem tuzio, prikloni ka meni uvo Tvoje i brzo me uslisaj. Jer iscezoce dani moji kao dim, i kosti moje smetose se veoma. i malaksa u meni duh moj, i srce moje smete se u meni.

I ostavi me sila moja.

I dizem ka Tebi ruke moje, dusa moja kao bezvodna zemlja zeli pomilovanja Tvoga. Brzo me uslisaj,

Gospode: skonca duh moj, ne odvrati lica Tvoga od mene. I izbavi me od neprijatelja mojih!

Ka Tebi pribegoh, Gospode, i duh Tvoj dobri vodice me na zemlju pravu. Imena Tvoga radi oziveces me, Gospode, po pravdi Svojoj.

Iz pecali izvedi dusu moju, Gospode, i miloscu Svojom istrebi neprijatelje moje, i pogubi sve koji dusi mojoj dosadjuju - jer ja sam sluga Tvoj.

Uslisaj me pravdom Tvojom in e udji u suds a slugom Svojim, Gospode, jer se pred Tobom nijedan zivi nece

opravdati.

I izvedi iz tamnice dusu moju, da se imenu Tvome ispoveda.

Domentijan

POHITAJTE, POHITAJTE, SVETI SAVO I OSTALI SRPSKI BOGOUODNICI

O Gospode, o Presveta Bogomajko, pohitajte, pohitajte srpskome covjeku i razbudite nas, nas zaspale u gresima, nas zaspale u neverju, maloverju, u bezverju. Udarite nas cudima, udarite nas uzasima, udarite nas strahotama da se razbudimo, da verujemo u Gospoda. Da se razbudimo na pravi cilj svoga zivota, da znamo, da saznamo da smo mi stvoreni da sebe ispunimo Bozanskim silama, da zivimo po Bozanskim zakonima, i da iz sebe sagradimo bogoslicna bica.

O, Sveta Presveta Bogomajko! Ti nas vodi i rukovodi, Ti nam budi glavna vaspitacica sa svim svetiteljima, sa Svetim Savom i ostalim srpskim bogouodnicima. Ti nas vodi i rukovodi da nas smrt ne bi harala, da se pokolj srpskih dusa obustavi, da jedanput i Srbi vaskrsnu iz svih smrti, id a sluze Jedinome Istinitome Bogu u svim svetovima, Gospodu Isusu Hristu, kome Ti jedina vodis, Bogomajko, sa svima Svetiteljima.

Amin.

Justin Popovic

VLADIKA ARTEMIJE RAZGOVARAO SA SEFOM UNMIK-a HARIJEM HOLKERIJEM

Gracanica, 16. januar 2004. godine

U episkopskom dvoru u manastiru Gracanica odrzan je danas prepodne razgovor izmedju sefa UNMIK-a g. Hari Holkerija i episkopa rasko-prizrenskog i kosovsko-metohijskog Artemija. Kako je g. Holkeri istakao na samom pocetku, dosao je da razgovara sa episkopom Artemijem jer zeli da cuje misljenja svih sa Kosova, dodavsi da je jedan od glavnih standarda njegove misije - "da postane nepotreban na Kosovu i Metohiji".

Vladika Artemije: Bezbednost je kljucni problem

Vladika je zahvalio na poseti g. Holkerija istakavsi da je manastir u kome razgovaraju star 700 godina, kao i mnogi drugi manastiri iz DzII, DzIII, DzIV veka, koji svedoce o hiljadugodisnjem prisustvu Srba na ovim prostorima. "Danas ovi srpski pravoslavni manastiri i ovaj narod zive u veoma teskim okolnostima". Vladika je posebno naveo primere bratstva manastira Visoki Decani i sestrinstva Pecke Patrijarsije, koje g. Holkeri imao prilike da nedavno poseti, a koji, po vladikinim recima zive u daleko tezim bezbednosnim okolnostima od sestrinstva manastira Gracanice i srpskog naroda u centralnoj kosovskoj enklavi.

Ipak "ne mozemo biti zadovoljni ni stanjem u ovom delu Kosova", dodao je vladika, rekavsi da "na Kosovu i Metohiji moraju da zive svi, Albanci, Srbi, Romi... i ovde ne sme da ostane samo jedan narod. Zbog toga se zalazemo za doslednu primenu rezolucije 1244, koja upravo i predvidja jedno multietnicno i multireligijsko drustvo, koje UNMIK i KFOR i treba da ostvare. Medjutim, na terenu jos nisu ispunjene mnoge tacke Rezolucije 1244, izvršeni su mnogi zlocini nad Srbima, za koje niko nije odgovarao pred licem pravde", zakljucio je vladika Artemije, koji je g. Holkerija posebno podsetio na masakr dece u Gorazdevcu i nesto ranije na ubistvo porodice Stolic u Obilicu, kao i na nedavne dogadjaje kod Lipljana i Klokota.

Vladika Artemije je takodje izrazio zaprepascenost zbog napada Albanaca u Decanima na autobus sa ruskim humanitarcima na sam dan Rodjenja Hristovog koji se slavi kao dan mira i dobre volje. "S obzirom da niko od pocinioca nije uhvacen i da se svi oni slobodno krecu, mi nismo slobodni na Kosovu i Metohiji. Zauzvrat dobili smo mnoga obećanja koja na delu nisu ispunjena, vreme je da se sa reci predje na dela", zakljucio je vladika u svom uvodnom izlaganju.

Holkeri: Glavna prepreka je "zid cutanja" na Kosovu

G. Holkeri je istakao da je sve navedene incidente ostro osudio i naredio svojim istraziteljima da preduzmu efektivne mere radi otkrivanja pocinioca, koji, po njegovim recima, moraju biti izvedeni pred lice pravde. "U radu ovih istrazitelja postoje ozbiljne prepreke, takozvani zid cutanja ("Wall of silence"), koji ih onemogucava da odrade svoj posao. Ne mogu da verujem", nastavio je g. Holkeri, "da je napad na ruske humanitarce u Decanima bio spontan, kao ni napad na predstvanike Svetske Banke. Zbog toga mi je potrebna i vasa podrška da bismo podstakli ljude da saradjuju sa KPS-om" zavsio je g. Holkeri, obracajuci se vladici Artemiju.

Sef UNMIK-a je takodje istakao da je pred UN SC pohvalio KPS zbog cinjenice da se u njemu nalazi vec 6.000 policajaca svih narodnosti, koji su vec bili meta napada prilikom rasvetljivanja pojedinih slucajeva, zbog cega su dva lica poginula. "Ali, moramo da krenemo napred", zakljucio je g. Holkeri svoj odgovor na uvodno obracanje vladike Artemija.

Nakon toga je g. Holkeri odmah otvorio novo pitanje - pitanje Standarda za Kosovo. Objasnio je da se po tom pitanju na kratko susreo i sa gospodinom Covicom juce u Beogradu, ali da nije dobio i definitivni odgovor zbog komplikovane situacije nakon parlamentarnih izbora u Srbiji.

Vladika Artemije je istakao da je od samog dolaska medjunarodne zajednice na Kosovo aktivno saradjivao i u prelaznim vecima, na dogovorima oko ucesca Srba na parlamentarnim izborima za parlament Kosova u oktobru 2002, da su Srbi ucestvovali u radu svih institucija na Kosovu, u donosenju mnogih dokumenata itd. "Svaki put su iznosena mnoga obećanja srpskoj zajednici, koja nazalost nisu ispunjavana na delu. Prisustvo Srba u Kosovskom parlamentu je samo stvorilo privid multietnicnosti, dok, medjutim, nije podrzana ni jedna

njihova inicijativa a doneti su mnogi zakoni protiv interesa Srba sa Kosova", rekao je vladika nastavivši da je kao jedan od najdrasticnijih primera krsenja obećanja srpskoj zajednici - Stajnerovo prazno obećanje da će Kosovo i Metohija biti decentralizovani, ukoliko Srbi budu učestvovali na izborima oktobra 2002.

Vladika Artemije: "Ne mozete ocekivati nasu podrsku za nezavisno Kosovo i veliku Albaniju"

Vladika je takodje istako da sadasnji parlament uveliko sprema, kao prvi korak, realizaciju nezavisnog Kosova. Drugi korak, potom, bilo bi stvaranje velike (etnicke) Albanije. "Kad ne bismo imali svo ovo iskustvo iza sebe, lako bismo vam dali podrsku, ovako niti imate, niti mozete ocekivati nasu podrsku", rekao je vladika Artemije sefu UNMIK-a.

Episkop Artemije je potom rekao da prilikom sastavljanja teksta o standardima niko nije konsultovao ni Srbe sa Kosova ni Srbe iz Beograda, pa ni njega samog. Da nema nikakvu predstavu o tome o kakvim se radnim grupama radi i ko treba da ih sacinja. Takodje je istaknut i problem nepostojanja kvoruma koji bi mogao da tacno proceni u kojoj su meri ispunjeni navedeni standardi.

Vladika je objasnio da je g. Rugova nedavno izjavio da su Albanci sa Kosova, toboze, vec ispunili najveći deo standarda, sto, po njegovim recima uopste ne odgovara realnosti. Kao jedan od najupecljivijih primera navedena je i institucionalna blokada povratka Srba na Kosovo, posebno u Klini gde srpskim povratnicima opštinske vlasti ne dozvoljavaju povratak kucama iako su oni spremni da se integrisu u drustvo. Vladika je podsetio g. Holkerija i na najavljivani dijalog Beograd-Pristina, do koga nikad nije sustinski doslo. "Ne zelimo da se o sudbini Kosova razgovara bez Beograda, ali ni samo sa Beogradom bez nasih predstavnika sa Kosova", pojasnio je vladika Artemije svoj stav. "Da li zelite Kosovo samo sa nama Srbima koji smo ovde ostali ili i sa ostalim prognanicima?", upitao je na kraju vladika g. Holkerija.

G. Holkeri je potom odgovorio da rad na standardima, ipak, mora da se nastavi, jer je takve instrukcije dobio od UNSC i Generalnog sekretara UN, koji su ga zaduzili da tromesecno podnosi izveštaje o stanju na terenu. Objasnio je i koje su radne grupe predvidjene, kao i da su pojedine sugestije Srba ipak postojale, premda nisu direktno učestvovali u kreiranju dokumenta o Standardima za Kosovo. Sama preambula je na kraju prepravljena, prema sugestijama iz Beograda, a i termin manjine je zamenjen terminom zajednice. Sef UNMIK-a je istakao da ni sam nije zadovoljan ishodom dijaloga koji je otpoceo u Becu i koji je samo "zapocet, ali ne i otvoren". U nastavku je g. Holkeri ponovo pozvao Srbe da učestvuju u implementaciji Standarda za Kosovo, jer se, prema njegovim recima, oni ne odnose na buduci status Kosovam nego na poboljsanje uslova zivota.

Na kraju razgovora vladika Artemije je zatražio od g. Holkerija pomoc i zastitu od maltretiranja pri dolasku humanitarne pomoci za Srbe na Kosovu i Metohiji navodeći nedavni slucaj prilikom dopremanja nafte za grejanje sestinstva manastira Gracanica i samog eparhijskog dvora u Gracanici.

Vladika Artemije je g. Holkeriju urucio publikaciju "Respeto Kosovo" uz objasnjenje da nijedan od manastira i crkava iz te publikacije nije obnovljen, a zauzvrat, desavaju se i novi slucajevi sknavljenja crkava, kao nedavno u Donjoj Brnjici pred sam Bozic. "Ono sto ekstremisti nisu srusili eksplozivom lokalne institucije pokusavaju da dokrajce na drugi nacin, kao sto je to nedavno bio pokucaj uzurpacije parcele Hrama Hrista Spasa u Pristini" rekao je vladika rekavši da ovakvi primeri institucionalne zloupotrebe ugrozavaju srpska prava i bezbednost. Vladika Artemije je zatražio i pismene garancije i definitivno ponistenje ove odluke od strane g. Holkerija, s obzirom da je ona samo bila suspendovana istog dana kada je i donesena (31. dec. 2003).

G. Holkeri je izrazio svoje uveravanje vladiki da će srpska prava biti zasticena, i obećao je da u pismenoj formi dostaviti vladiki izvrsnu odluku povodom slucaja hrama Hrista Spasa u Pristini. Po pitanju humanitarne pomoci, g. Holkeri je obećao vecu pomoc od UNMIK-a putem direktnog kontakta sa nekim od njegovih saradnika, u slucaju slicnih potreba u buducnosti.

Vladika Artemije i sef UNMIK-a g. Holkeri su se na kraju jednoipocasovnog sastanka dogovorili da će se uskoro ponovo sastati kako bi raspravljali i o drugim gorucim pitanjima na Kosovu i Metohiji.

Sastanku su sa strane UNMIK-a prisustvovali savetnici g. Harija Holkerija dok je sa episkopom Artemijem u razgovorima učestvovao protosindjel Simeon Vilovski.

Uznemirenost u Velikoj Hoci -

NEMCI UKLONILI KONTROLNI PUNKT KFOR-a

ERP KiM Info-sluzba

Velika Hoca, 16. januar 2003. godine

Juce, 15.01.2004. godine, nemacki KFOR je, kao sto je nedavno najavljeno, konacno uklonio kontrolni punkt koji se nalazio na ulazu u srpsko selo Velika Hoca, u cilju, kako sami saopstavaju u lecima koje su delili mestanima sela, "dalje normalizacije situacije".

Nezadovoljni tom odlukom i zabrinuti za svoju bezbednost, srednjoskolci iz Velike Hoce nisu danas dosli na nastavu u Gimnaziju u gornjem srpskom delu Orahovca. Wima su se u znaku solidarnosti pridruzili i vrsnjaci iz srpskog dela Orahovca.

Direktor skole zajedno sa nastavnicima, jutros je tim povodom odrzao hitan sastanak na koji je pozvan i jedan od opštinskih predstavnika ovdasnjih Srba, kome je predocena novonastala situacija u skoli i zatrazeno aktivno angazovanje na iznalazenju resenja kako bi se nastava u srednjoj skoli sto pre nastavila.

Skolski autobus, cije je dalje koriscenje ovim potezom KFOR-a dovedeno u pitanje, pored pomenutih ucenika, koriste i nastavnici i pomocno osoblje ne samo srednje vec i osmogodisnjih skola cime je ugrozen i njihov rad u gornjem delu Orahovca i Velikoj Hoci.

Inace, ovaj kontrolni punkt je sve ovo vreme od dolasaka mirovnih snaga KFOR-a pružio sigurnost Srbima prilikom kretanja delom puta Orahovac _ Suva Reka, jednim putem koji povezuje dve preostale srpske enklave u opštini Orahovac, (gornji, srpski deo Orahovca i Veliku Hocu), pa samim tim sto je za preostale Srbe od velikog strateskog znacaja opravdano se tretira kao put visokog rizika. Sa pomenutog punkta vojnici KFOR-a ne samo da su kontrolisali sam put, saobraćaj na putu, nego su osmatrali i pokrivali i siru okolunu pa su mnogi Srbi iz Velike Hoce mogli da nesmetano obraduju svoja imanja u njegovoj neposrednoj blizini. Srbi iz Orahovca i Velike Hoce su ogoreni na ovakvu odluku nemackog KFOR-a i primenu dvostrukih aršina u procenjivanju bezbednosne situacije.

Kada predstavnici KFOR-a na sastancima izvestavaju o bezbednosnoj situaciji u opštini Orahovac, onda je prikazuju kao stabilnu i pozitivnu, sto koriste kao glavni argument za nastavak smanjenja broja svojih vojnika. A kada Srbi u skladu sa tim poboljšanjem zahtevaju neki progresivni korak u smeru unapredjenja svojih ljudskih prava ili povecanja slobode kretanja kao sto je, na primer, povratak Srba i monaha u susedno selo Zociste, pripadnici KFOR-a su veoma rezervisani i ne podrzavaju takve zahteve, jer su njihove procene da jos nije sazrelo vreme zbog toga sto je, kako kazu, lokalno albansko stanovnistvo krajnje neraspolozeno prema Srbima, pa oni stoga ne mogu da obezbeduju povratak prognanika i monaha u Zociste.

Nemacki KFOR je takodje prilično negativno reagovao i u slucaju brojnih zahteva Srba iz gornjeg dela Orahovca da im se pruži sigurnost kako bi, posle 5 godina, mogli ponovo da koriste svoje pravoslavno gradsko groblje (za obavljanje verskih obreda i sahranjivanje upokojenih) koje se etnickom podelom grada naslo u albanskom delu Orahovca.

Da bezbednosna situacija nije jos zadovoljavajuca i da je odluka KFOR-a nerazumna i protivrecna stvarnoj situaciji na terenu govori i cinjenica da je jedinoj dvojici pripadnika KPS-e srpske nacionalnosti iz Orahovca sugerisano da nikako sami pesice ne dolaze na posao u stanicu policije u donjem albanskom delu grada, kako putem, kao "naoruzani Srbi" ne bi iritirali lokalne Albance, vec da cekaju ispred svojih kuca da po njih dodju policijskim autima njihove albanske kolege.

Takodje, trojicu radnika srpske nacionalnosti iz Velike Hoce, koji skoro vec godinu dana rade u opštinskom sudu Orahovac, prilikom odlaska na posao i nazad i dalje prati patrola KPS-e, sto govori o tome da je bezbednosna situacija daleko od normalne.

Dejan Baljosevic, Velika Hoca

Promovisan internet sajt albanske Nacionalne vojske Crne Gore

ERP KiM Info-sluzba

Gracanica, 9. januar 2003. godine

Na internetu je odnedavno postavljen sajt albanske Nacionalne armije Crne Gore UKM (Ushtria Kombetare Malit Zi) na adresi: <http://njinj.ushtriamalitzi.it.st/>

Iako su svaki komentari suvisni, ocigledno je da se na prostorima istocnog dela Crne Gore, odnosno na teritorijama oko Ulcinja, Tuza, Plava i Gusinja sprema jos jedno krvavo "albansko prolece" po receptu koji je vec vidjen ne samo na Kosovu i Metohiji, nego i na prostorima Presevske doline i severozapadne Makedonije. Trenutno glavni spor medju stratezima jeste u tome da li treba cekati osamostaljenje Crne Gore ili u akciju krenuti dok jos postoji drzavna Unija SCG.

U SAD je nedavno vec predstavljen predlog rezolucije Kongresu od strane albanskog lobija u kome se istice da su Albanci u Crnoj Gori diskriminisani i da traze veka prava. UKM (Crnogorska ANA) u Crnoj Gori ocigledno ima jos ambiciozniji cilj, pripajanje delova Crne Gore Republici Albaniji, sto se moze videti iz ankete na glavnoj strani stajta u kojoj je 85,1% glasalo za ujedinjenje, a samo 14,8 % protiv ove ideje.

Kampanja je nastavljena i nedavnim svedocenjem povece grupe Albanaca iz Crne Gore koji se obilato koriste izjavama separatisticki nastrojenih snaga u samoj Crnoj Gori koji zele da se izdvoje iz drzavne Unije sa Srbijom. Deja Vu....

Prema programu albanskih separatista koji zele da stvore uniju tzv. albanskih teritorija na Balkanu nakon Crne Gore koja se smatra, malim zalogajem u slucaju odvajanja od Srbije, dolazi i najtezi deo posla - aneksija severnog dela Grcke tzv. Juznog Epira ili Camerije cime bi se po misljenju arhitekata panalbanskog ujedinjenja zavrсило formiranje granice koja je vec promovisana na karti Americiko-albanskog udruzenja. Kljucni i centralni element ove strategije predstavlja nezavisnost Kosova koje bi postalo glavni kohezivni element novozadobijenih teritorija. Otuda i toliko nestrpljenja da se oformi nezavisna drzava Kosovo kako bi se omogucila realizacija sireg regionalnog plana uz podrsku jakih lobistickih grupa na Zapadu.

Srbi u Skupštini Kosova nisu odali postu zrtvama iz Racka

Pristina - Sednica Skupštine Kosova pocela je juce incidentom oko odavanja poste zrtvama ubijenim u Racku, kod Stimlje, za vreme sukoba na Kosovu 1998. Albanski poslanici ustali su da minutom cutanja odaju postu, kako je receno, "nevinim zrtvama koje je ubila srpska policija". Za to vreme, srpski poslanici ostali su da sede na svojim mestima. Predsednik Skupštine Kosova Nedzat Daci rekao je da je cin odavanja poste trebalo da predstavlja "raskid sa mracnom prosloscu i genocidnom politikom". Sef Koalicije "Povratak" Dragisa Krstovic

to je, medjutim, ocenio kao "raspirivanje mrznje i budjenje emocija", zamerajuci Daciju sto o toj inicijativi nije obavestio ni Predsedništvo Skupštine ni srpske poslanike. Sef poslanicke grupe DSK Sabri Hamiti je ocenio da srpski poslanici nisu ustali da odaju postu nevinim zrtvama iz Racka jer se "osecaju odgovornim za taj dogadjaj". Na jucerasnji dan 1998. godine u selu Racka, u opštini Stimlje, ubijeno je 45 kosovskih Albanaca. Tuzilastvo Haskog tribunala je u optuznici to ubistvo stavilo na teret najvisim zvanicnicima tadašnjih vlasti u Beogradu - Slobodanu Milosevicu, Milanu Milutinovicu, Nikoli Sainovicu, Dragoljubu Ojdanicu i Vlajku Stojiljkovicu. Wih petorica su pred Tribunalom optuzeni za zlocine protiv covecnosti i krsenje zakona i obicaja rata

Sef poslanicke grupe Alijanse za buducnost Kosova Bujar Dugoli zatražio je od Skupštine Kosova da "oduzme mandate svim poslanicima koji su ucestvovali na vanrednim izborima za parlament Srbije". Predsednik Daci prihvatio je da taj predlog bude stavljen na dnevni red neke od narednih sednica skupštine. **Beta**

Covic i Holkeri bez dogovora

Beograd - Nebojsa Covic, predsednik Koordinacionog centra SCG i Srbije za Kosovo i Metohiju i Hari Holkeri, sef UNMIK, prilikom jucerasnjeg jednosatnog razgovora u Kancelariji UNMIK u Beogradu nisu postigli dogovor o ucescu predstavnika srpske zajednice u radnim grupama za izradu Plana sprovedjenja standarda za Kosovo. Prema Covicevim recima, za pocetak dijaloga na nivou radnih grupa ceka se resenje pitanja procedure razgovora i putnih isprava predstavnika prelaznih kosovskih institucija jer, kako je naglasio, nema razloga da oni nose medjunarodne umesto drzavnih isprava. Covic je istakao da Beograd ocekuje da u radne grupe budu ukljuceni i predstavnici srpske zajednice na Kosovu i Metohiji i uslovio svaki dalji korak, pa i dalji prenos ovlasčenja UNMIK na kosovske institucije, postovanjem Zajednickog dokumenta potpisanog 5. novembra 2001. godine izmedju SRJ i UNMIK i hitnim zakazivanjem sastanka Visoke radne grupe.

- Sastankom Visoke radne grupe gde bi se analizirali svi dosadasnji sporazumi, multietnicnost institucija, ucesce Srba u njima, bezbednost..., Zelimo da vratimo u proces definisan Zajednickim dokumentom, koji je verifikovao i Savet bezbednosti UN. Ukoliko nam Holkeri ne odgovori i ako se ne vratimo Zajednickom dokumentu ne mozemo dalje da radimo. Ako ovaj dokument vise ne vazi, jedan od potpisnika to mora javno da kaze - izjavio je Covic juce na konferenciji za novinare u Vladi Srbije.

Covic je optuzio medjunardnu zajednicu da je svojim ponasanjem na Kosovu i Metohiji, a dobrim delom i zbog kriterijuma Haskog suda "radikalizovala politicku scenu u Srbiji.

- Flagrantno krši medjunarodno pravo, posebno na primeru privatizacije i odnosa prema vlasnistvu, a da ne govorimo o standardima za Kosovo kakvi ne postoje nigde na svetu. Zato se trazi komisija medjunarodnih strucnjaka za medjunarodno pravo koja bi utvrdila kako se postuju prava nase zemlje definisana Rezolucijom 1244 SB. Mi smo u fazi kada moramo jasno da definisemo nase odnose sa medjunarodnom zajednicom - rekao je Covic i naglasio da je "on na vreme alarmirao da "Standardi za Kosovo" predstavljaju promenu Rezolucije 1244, sto je vraćanjem njenih odredbi u Preambulu Standarda zasad spreceno". **J. T**

Da li ce Amerikanci poceti da placaju rentu vlasnicima zemljista i imovine koju koriste na Kosmetu

Uzurpatori diktiraju uslove

Na Kosovu i Metohiji je postala praksa uzurpiranja tudje imovine. Oteti su mnogi stanovi, kuce, imanja... Kada su medjunarodne snage stigle na Kosovo i Metohiju vrlo brzo pocete su da nicu vojne baze, kasarne, cak i vojni aerodrom. Vreme je prolazilo, a posle cetiri i po godine Amerikanci su objavili da zele da obestete sve one kojima su na neki nacin uzurpirali zemlju. Naime, americki Kfor ce, kako je saopsteno, tokom ove godine poceti da placa mesecnu rentu vlasnicima zemljista i imovine koju koriste, a obestecenje onim vlasnicima ciju su imovinu eventualno ostetili vojnici iz kontingenta SAD.

Posle ove informacije sledi objasnjenje za vlasnike koji treba da svoje zahteve dostave do 30. juna 2004. godine, a duzni su da dostave dokaze o identitetu i o vlasnistvu nad imovinom, odnosno vlasnicki list, projekat i kopiju plana koju je overila katastarska sluzba Unmika, a bice prihvacena i sudska odluka. Takvo objasnjenje postavlja i jedno drugo pitanje: da li su samo papiri koje izdaje Unmik merodavni, a sve ono sto je egzistiralo u sklopu Republike Srbije nije vazece na Kosovu i Metohiji.

Druga stvar je sto su i tada, 1999. godine, medjunarodne snage bezbednosti, dosavsi na Kosovo i Metohiju, uzimale sve sto im je trebalo bez pitanja onih cija je to imovina. Po onoj narodnoj, nikad nije kasno, sada su predlozili da rentiraju i obestecuju ono sto su pre skoro nekoliko godina oteli.

Da bi se ta nadoknada ostvarila potrebno je priloziiti odredjenu dokumentaciju, koja moze da stvori dodatne teskoce, jer je potrebno da se na dokumentu nalazi pecat Unmika, zatim da su svi papiri, dokazi o vlasnistvu, posedovni list, kopija plana i drugo izdati na Kosovu i Metohiji. To nece biti lako, jer se nasa raseljena lica nalaze u Srbiji i ne mogu da overavaju svoja dokumenta prema ovim uslovima.

To je jos jedan od pritisaka kako bismo mi podlegli njihovom stavu da samo ono sto je na Kosovu i Metohiji je i merodavno i verodostojno i jos jedan nacin da se natera drzava Srbija da vrati katastarske knjige, koje su 1999. godine izmestene. Inace, podrzavamo stav da osteceni ljudi podnesu zahteve, kakvu-takvu dokumentaciju, a mi cemo poceti da ih primamo od 12. januara 2004. godine. Deo pravosudja je obavestilo sva lica cije je zemljiste uzurpirano ili osteceno od strane americke vojske da sve informacije mogu da dobiju direktno od opstinskih organa na Kosovu i Metohiji, u Kosovskoj Kamenici, Strpcu, Gnjilanu, Urosevcu, Vitini,

Novom Brdu, ili preko naseg odeljenja.

Treba reci da nije samo u pitanju baza "Bondstil", vec svuda gde ima americkih baza i kasarni. Odluku o obestecenju donele su SAD , ali kolika ce ona biti ne zna se. Ne ocekujemo da ce se iko ovajjeti, ali je ipak bolje od nicega, jer vise od cetiri i po godine vlasnici zemlje ili drugih nepokretnosti nisu nista dobili. Mi smo u pregovorima i sa nemackim i grckim Kforom, koji takodje imaju svoje vojne objekte na tudjoj zemlji.

Grcka vlada ima u Urosevcu garnizon "Rige od Fere", a u Prizrenu nemacki vojnici su cak uzurpirali stanove u kojima zive. Naime, pripadnici nemackog Kfora stanuju u citave tri zgrade u Prizrenu i nikome ne placaju kiriju. Pravdaju se da to pitanje treba da resi HPD, jer kada oni donesu resenje onda je to merodavno. Jasno je da se to prinudno sredstvo mora koristiti kada su u pitanju Albanci, ali je neverovatno da iste metode treba da vaze i za strance, koji u krajnjem slucaju treba da predstavljaju faktor mira i stabilnosti, kao i postovanja zakona i ostalih prava. Inace, ovi stanovi su bili vojni, ali to nije nikakvo opravdanje, jer je kirija mogla da se placa vojsci, koja je vlasnik pomenutih stanova, kaze Svetlana Scepanovic.

U tom obavestenju se kaze da treba podneti dokaze o imovini overene od strane Unmika. Ako se zahtev odobri obestecenje ce biti realizovano. Medjutim, radi se o ljudima cija je imovina grubo narusena i zato smatram da, bez obzira kako je, ljudi treba da iskoriste ovu mogucnost. Jasno je da vlasnici nisu bili u mogucnosti da stite svoja prava, a uzurpator cak propisuje i uslove i rok i nacin dokazivanja, jer se sva dokumenta moraju overiti kod Unmik administracije.

Ovo ukazuje da se prica opet vraca na pocetak, jer su u najvećem broju kosmetske institucije nedostupne za raseljene Srbe posto ne postoji ni elementarna sloboda kretanja, da ne pominjemo da ima i opasnosti od falsifikovanja isprava, jer je sporno koliko su validne katastarske knjige i u kojoj meri se one podudaraju sa faktografskim stanjem od juna 1999. godine koje je imala Republicka geodetska uprava. Postoji nekoliko ozbiljnih primedbi, jer nije samo rec o ostvarivanju imovinskog prava i aktu "dobre volje" dela americkog dela Kfora, posto taj akt sadrzi tolika ogranicenja da ovo deluje vrlo cinicno.

Ovakvim postupkom celog Kfora, a u ovom slucaju americkog kontingenta, narusen je direktno clan 17 Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima UN jos iz 1948. godine, koji stiti pravo privatne imovine. Ovo je skolski primer da neko primenom sile lisi nekog imovine i sada nudi uslove nadoknade. Prekršen je clan 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima koji takodje govori o nepovredivosti licne imovine.

Jasno je da su na ovaj nacin fizicka lica lisena svoje imovine primenom sile. Cak se i u uredbi o Ustavnom okviru 2001/ 9, u kojoj se medjunarodne snage obavezuju da postuju niz meljunarodnih dokumenata koja su potpisali. I Unmik i Kfor nisu postovali ta dokumenta, a sada americki Kfor pokusava da nesto sanira sto nije moguće sanirati. Naravno, osteceni nisu u prilici da biraju sta mogu a sta ne, pa zato treba bar ovu mogucnost da iskoriste, a na drzavi je da ukaze na krsenje ova dva akta i da zahteva njihovo apsolutno postovanje.

GULJSEN REUFI-PRLINCEVIC

Albanski lobisti u SAD preuzimaju inicijativu

Lantos i Diogardi ponovo u akciji

BEOGRAD - Slucajno, ili ne, tek, zahtevi politickih predstavnika Albanaca iz Crne Gore za regionalizacijom, kao i oglasavanje putem sajta takozvane albanske nacionalne vojske Crne Gore, dogodili su se svega pola godine posle posete predstavnika Albansko- americke gradjanske lige Crnoj Gori, odnosno delovima nastanjenim uglavnom Albancima.

Nimalo slucajno, u delegaciji su se nalazili provereni albanski lobisti u SAD, Sirl Klod Diogardi, savetnik za balkanska pitanja u Ligi, inace supruga bivseg americkog kongresmena Dzozeфа Diogardija, osnivaца i prvog predsednika Lige, i Tom Lantos sa suprugom Anetom. Sve vreme sa njima je, u svojstvu prevodioca, bio Faton Bislimi, student-koordinator Gradjanske lige Kosova.

Posle ove posete Ulcinju i Tuzima, koja se dogodila od 31. jula do 4. avgusta, clanovi delegacije pojacali su svoju aktivnost za realizaciju osnovnog plana Gradjanske lige: internacionalizaciji albanskog problema u Crnoj Gori.

Izvestaj koji su podneli pun je kritika na racun aktuelne vlasti u Crnoj Gori koja, po misljenju Anete Lastos, aktivistkinje u Odboru za ljudska prava, sprovodi rasisticki tretman prema Albancima. Kongresmen Lantos, zbog svega "sto se u toj republici radi Albancima oseca bes". Zato je domacinima dao cvrsto obećanje da ce upoznati Vasington sa problemima Albanaca u Crnoj Gori, te da ce im, zajedno sa Diogardijem, pomoci da se bore za potpunu politicku, ekonomsku i kulturnu jednakost.

Sve ovo, s istim lobistima, vidjeno je i na Kosovu i Metohiji.

Srbi iz Kline cekaju na povratak

Ne prihvataju izgovore lokalnih vlastodrzaca

BEOGRAD - Kancelarija Unmika organizovala je juce u Klini promociju povratka raseljenog srpskog stanovnistva na podrucje ove opstine. Promovisanje povratka obavila je sef Unmikove Kancelarije za povratak Pegi Hiks.

Clan predsednistva Skupstine Kosova Oliver Ivanovic podsetio je u razgovoru za "Glas" da je povratak

raseljenih jedan od osam standarda na Kosovu i Metohiji za cije se ispunjenje ova godina smatra odlucujucom.

- Posle Bozicne liturgije u Peckoj patrijarsiji patrijarh Pavle razgovarao je sa ljudima iz Kline i ohrabrio ih da se vrate svojim kucama. Oni su kazali da ostaju pri svojoj nameri i da ce od predstavnika UNMIK-a traziti da im pomognu u ostvarenju te zelje. Takodje, nece prihvatiti nikakve izgovore predstavnika lokalnih vlasti da je povratak nemoguc - kazao je Ivanovic, koji je ucestvovao u razgovorima u Patrijarsiji.

Podsecamo da se za povratak u Klinu prijavilo 35 Srba koji su dva puta pokusavali da ostvare tu svoju nameru.

Lj. S.

UNMIK POLICIJA NAMERNO SKRIVA ISTINU O NAPADU NA RUSKE HUMANITARCE U DECANIMA

08. januar 2003. god.

Eparhija rasko-prizrenska danas je dobila ekskluzivnu izjavu ocevica jucernjeg napada kosovskih Albanaca na vozila koja su prevozila ruske humanitarce i novinare u centru Decana.

Prof. Dr Ljubisa Folic je izjavio za ERP KIM: "Krenuli smo sa tri UNMIK-ova minibusa pod jakom pratnjom UNMIK policije koju su cinili Poljaci i Francuzi iz manastira Visoki Decani nakon završene bozicne liturgije kojoj je prisustvovao i sef UNMIK-a g. Hari Holkeri. Oko 12.30 dosli smo u centar grada Decani gde smo primetili povecu grupu ljudi, negde oko 1000 na broju, i pomislili smo da oni cekaju dolazak sefa UNMIK-a kako bi ga pozdravili. Medjutim odjednom su poceli zvizduci i psovke, a prema prvom autobusu u kome sam bio i ja poletele su kamenice. Jedan poveci kamen pogodio je staklo autobusa koje je puklo u paramparcad. Dve zene Ruskinje koje su sedale pored stakla bacile su se na pod u strahu. Zadobile su samo lakse ogrebotine. Imali smo osecaj da ce nastupiti javni linc. Vozac UNMIK policije je, medjutim, povecao brzinu i kolona sa vozilima je nastavila u pravcu Peci bez zaustavljanja. Tek blizu Peci, kod Belog Polja, kolona se zaustavila i policija nam je rekla da predjemo u jedan vojni transporter zbog hladnoce u autobusu na kome je staklo polomljeno. UNMIK policajci su videli nacinjenu stetu i preneli smo im sve sto se dogodilo. Ruski novinari su snimili trenutak napada svojim kamerama i snimak je vec emitovan na Ruskoj televiziji", izjavio je Prof. Ljubisa Folic ocevidac jucernjeg incidenta.

Po izjavi dramske umetnice Ivane Zigon, takodje ocevica ovog incidenta i predstavnika drustva Rusko-srpskog prijateljstva, prilikom poseta raznim mestima naseljenim Srbima na Kosovu i Metohiji uvek ih je cekala poveca grupa Albanaca, ocigledno neprijateljski raspolozena. "Stice se utisak da su unapred bili obavesteni o nasem kretanju", kaze Zigonova. "UNMIK pratnja je zaista bila korektna i cinili su sve kako bi omogucili nase bezbedno kretanje. Zbog toga smo se i javno zahvalili g. Holkeriju na svecanom rucku u manastiru Decani poklonivsi mu medaljon Belog andjela", kaze Ivana Zigon dodajuci da je svima zao zbog ovog incidenta. Bratstvo manastira Visoki Decani takodje izrazava svoj protest zbog napada na goste manastira: "Ovo nije samo napad na ruske poklonike i novinare vec napad na manastir Visoke Decane jer su bili nasi gosti" kaze se u izvestaju manastira Eparhiji rasko-prizrenskoj.

Neposredno nakon incidenta g. Holkeri je posetio opstinu Decani i razgovarao sa predsednikom opstine koji ga nije obavestio o incidentu. Stavise, UNMIK i dalje uporno negira da se ikakav incident dogodio jer u najnovijem policijskom izvestaju UNMIK-a od 08. januara stoji da nije bilo nikakvih incidenata u Decanima u toku 7. januara.

Danas je u jutarnjim casovima manastir Decane posetio opstinski sef UNMIK-a Luis Perez koji je takodje izjavio da ni UNMIK policija ni KFOR nemaju nikakve informacije o incidentu. Po njegovoj izjavi u samom centru grada je u to vreme bio i lokalni sef UNMIK policije koji "nista nije video". Apsolutno je neshvatljivo da nisu bile preduzete mere bezbednosti od strane UNMIK-policije u Decanima i snaga KFOR-a kada se okupila tolika grupa albanaca na trgu u cijem je centru provokativno podignuta zastava republike Albanije i to uoci samih bozicnih praznika. Neimenovani predstavnik UNMIK-a je potvrdio da g. Holkeri trazio od opstinskog rukovodstva u Decanima da sklone zastavu druge drzave (Albanije), ali to jos nije ucinjeno.

Eparhija rasko-prizrenska izrazava svoju najveću indignaciju i protest zbog grubog falsifikovanja i skrivanja istine od strane UNMIK policije i trazi javno izvinjenje sefa UNMIK policije g. Stefana Felera.

Skrivanje istine i lazno informisanje javnosti predstavlja saucesnistvo u napadu ekstremista i podrsku nasilju.

Cinjenica da se ovaj incident dogodio na sam dan Pravoslavnog Bozica pokazuje da albansko stanovnistvo koje je ucestvovalo u ovom incidentu ne postuje ni praznik Bozica niti bilo kakve hriscanske vrednosti.

Iako je informativna sluzba BETA prenela osudu incidenta od strane sefa UNMIK-a g. Harija Holkerija, medjunarodna sredstava informisanja i informativni bilteni nisu nista preneli. Stavise, cak i nakon objavljivanja izjave g. Holkerija tu izjavu nije mogla da potvrdi njegova kancelarija koju je telefonski kontaktirala ERP KIM Info-sluzba.

Eparhija rasko-prizrenska ocekuje od ruskog Ministarstva inostranih poslova i misije Ruske Federacije u Ujedinjenim nacijama ostar protest zbog napada na njihove drzavljanke od strane kosovskih Albanaca u Decanima.

Dok UNMIK policija salje lazni izvestaj

SEF UNMIK-a GA DEMANTUJE SVOJIM SAOPSTEWEM

Gracanica 8. januar 2004.

U prilogu dostavljamo dva kontradiktorna izveštaja. Dok je prema agenciji BETA sef UNMIK-a svojim zvaničnim saopštenjem najostrije osudio napad na ruske humanitarce u centru Decana, UNMIK policija u svom zvaničnom izveštaju tvrdi da nije bilo "nikakvog incidenta ili smetnje zbog prisustva jakih bezbednosnih snaga razlicitih policijskih jedinica i KFOR-a". Ko laze, a ko govori istinu.....?????

Holkeri najostrije osudio kamenovanje autobusa u Decanima

PRISTINA, 8. januara 2004. (Beta) - Sef UNMIK-a Hari Holkeri danas je najostrije osudio jucerasnji incident u Decanima, kada je kamenovan autobus sa ruskim i srpskim posetiocima koji su se vracali sa Bozicne liturgije u manastiru Visoki Decani.

Sef UNMIK-a je izrazio duboko razocaranje zbog incidenta koji se dogodio na dan pravoslavnog Bozica, navodi se u UNMIK-ovom saopštenju.

Holkeri, koji je takodje pristustvovao bozicim svecanostima u manastiru, o incidentu je obavesten odmah po dolasku u Pristinu,

Prema saopštenju UNMIK-a, incident se dogodio u trenutku kada je Holkeri u Decanima sa opstinskim rukovodstvom govorio o pomirenju.

Albanski zitelji Decana juce su kamenjem gadjali autobus u kome se nalazila delegacija ruskog fonda Andreja Prvozvanog, koja boravi na Kosovu od 4. januara u humanitarnoj misiji. U napadu niko nije povredjen.

UNMIK policija negira da se desio ikakav incident

Deo iz danasnjeg saopstenja UNMIK policije za podrucje Decana:

7th JANUARY 2004

Generated on 8th January 2004 by Madeleine Ludz

Tel: (381)-38-504-604-5071 or 1-212-963-8442-5071

INFORMATION

Decani - 07/01 - 1930 hrs. The given information is about the visit to the Decan Monastery of Russian and Serbs and the SRSG njith tnjo different convoys. According to the report there njere no incidents or disturbances due to strong security forces of different police units and KFOR.

INFORMACIJA:

Decani - 07/01 - 19.30hrs Data informacija je o poseti manastiru Decani Rusa i Srba i Sefa UNMIK-a sa dva razlicita konvoja. Prema izveštaju nije bilo nikakvih incidenata ili smetnji zbog prisustva jakih bezbednosnih snaga razlicitih policijskih jedinica i KFOR-a.

RUSKA FONDACIJA SVETI ANDREJ PRVOZVANI NA BOZIC NA KOSOVU I METOHIJI

Pravoslavna ruska fondacija Sveti Andrej Prvozvani tokom Bozicnih praznika boravila je u nasoj zemlji.

Po dolasku u Beograd, 4. januara, primio ih je Wegova svetost Patrijarh Pavle. Odmah potom, proizlili su na Kosovo i Metohiju.

Tu ih je primio Wegovo preosvestenstvo, episkop rasko-prizrenskog i kosovsko metohijskog g. Artemije.

Potom su obisli Srbe u enklavama, da bi na Bozic bili na Sv. Liturgiji u manastiru Visoki Decani.

Svoje utiske sa puta izneli su na konferenciji za stampu u Moskvi, 13. januara.

SVETIH CETRNAEST HILJADA MLADENACA VITLJEJSKIH

Kada je pre cetiri godine osnovano Udruzenje gradjana GLASA KOSOVA I METOHIJE, episkop rasko-prizrenski i kosovsko metohijski Artemije je, uz blagoslov za osnivanje takve jedne organizacije blagoslovio da njena slava bude Svetih cetрнаest hiljada mladenaca vitlejjskih.. Ovi prvostradalnici za Hrista slave se 11. januara/29. decembra.

Vedj je postala tradicija da se kolac sece i slava slavi u hramu Sv. Marka u Beogradu. Tako je bilo i ove godine, kada je domacin slave bio g. Dejan Ilic iz Kragujevca, aktivni clan GLASA KOSOVA I METOHIJE.

U prisustvu brojnih gostiju, kao i monaha iz Decana, Banjske, Sopocana, slavski kolac je presekao Wegovo preosvestenstvo episkop Artemije. Tom prilikom vladika se obratio prisutnima, rekavsi izmedju ostalog:

Danas smo se sakupili u ovom svetom hramu da se setimo onih koji su prvi krv svoju prolili za Gospoda Hrista id a se sa njima setimo svih onih mucenika i novomucenika iz roda nasega koji su kroz vekove prolivali krv svoju i jos i danas prolivaju za ime Isusovo. Danas je slava GLASA KOSOVA i METOHIJE, osnovane pre cetiri godine da bi brinula i pomagala nas narod postradao i rasejan sa Kosova i Metohije sirom oven ase otadzbine kao ovce bez pastira. Ta organizacija je osnovana da ih sabira, da ih pomaze da brise suze njihove i da ih hrabri da istraju id a se vrate odakle su dosli, da se vrate na svoja ognjista, da se vrate na svetu kosovsko-metohijsku zemlju. Jer, nasi su koreni tamo, neka tamo budu i nasi plodovi, plodovi koje nas narod donosi u svakoj generaciji, a Bog prima te najzrelije i najlepse plodove i unosi u svoje nebesne zitnice. Tako je za ove cetiri godine mnogo nase bruce postradalo i krvlju svojom posvedocilo vernost svome Gospodu, kao sto je i On prolio svoju krv za nas i radi naseg spasenja.

Ova organizacija i ova slava postojace i trajace dok se i poslednji proterani Srbin ne vrati na Kosovo i

Metohiju, a onda, nastaviceemo da slavimo kao uspomenu na ove teske dane, ali vise blagodareci Gospodu

Bogu za milost koju nam je ukazao.

Mi i sada Bogu blagodarimo i na ovim stradanjima i na ovim nevoljama, jer kaza Sv. Apostol Pavle da nam kroz mnoge nevolje valja uci u Carstvo nebesko. Te nevolje jesu zalog, jesu dokaz da smo na pravom putu, na putu Bozijem id a na njemu treba da ostanemo i istrajemo. Jer, samo onaj koji pretrpi do kraja, taj ce se spastic, kaze Gospod.

Neka je srećna i Bogom blagoslovena danasnjašava.

Zahvalivši se prisutnima sto su dosli i pomogli da se ne klone id a se istraje, vladika je obavestio da ce domacin sledece slave biti g. Dejan Krstic, profesor bogoslovije prizrenske koja je trenutnoizmestena i radi u Nisu. Vladika Artemije je pri tome pozeleo i da se i ova bogoslovija vrati u zaduzbinu Sime Igumanova, gde je radila preko 130 godina i da Bog da da se praznici dogodine slave u carskom Prizrenu.

Povodom Bozica za Danas govori episkop rasko-prizrenski Artemije (Radosavljevic)

SRBIJA JE PROCERDALA CEO 20. VEK

Episkop rasko-prizrenski Artemije (Radosavljevic) preuzeo je pre vise od 12 godina eparhijski tron od patrijarha srpskog Pavla, a time i svu tezinu "krsta raspretoz Kosova i Metohije". Rodom iz Lelica iz koga je ponikao i ove godine kanonizovan sveti vladika Nikolaj (Velimirovic), kao jedno od duhovnih ceda arhimandrita Justina (Popovica), vladika Artemije (1935) kaze da se "trudi da ono sto je naucio posredno od vladike Nikolaja i neposredno od oca Justina drzi u svom zivotu i da primenjuje njihove principe i stavove jer su svetootacki".

- Cak i kad su mi prebacivali bavljenje politikom i oni iz bivseg, ali i ovi iz sadasnjeg rezima, pa i neki drugi, uvek sam govorio da se ja politikom ne bavim. Ovo sto radim nije politika, nego briga i nacionalni rad za dobro naroda i Crkve. Nemam nikakve politicke ciljeve, ali imam velike interese da pomognem svom narodu da Srbija ostane na Kosovu i Metohiji - isticu u bozicnjem intervjuu za Danas vladika Artemije u kome govori o kosovskom problemu, duhovnom stanju srpskog naroda uoci 200. godisnice proslave moderne srpske drzave, Crkvi i politici, saradnji sa drugim crkvama.

Iako Srbi na Kosovu i Metohiji vec cetiri i po godine od uvodjenja medjunarodnog protektorata zive "bez bezbednosti, slobode kretanja, prava na rad, izlozeni napadima, pljackama i ubijanju", vladika Artemije kaze da oni "sa radoscu ocekuju praznik Rodjenja Hristovoga".

- Bozic je praznik radosti za sve pravoslavne hriscane, pa i za preostale Srbe na Kosovu i Metohiji, kao i za one koji su bili prinudjeni da sa njega odu. Bez obzira na uslove u kojima zivimo i stradanja kroz koja prolazimo, Bozic je, ipak, dan nade, poruke mira i dobre volje medju ljudima onako kao sto su angeli najavili u Vitlejemskoj noci sa pesmom "Slava Bogu na visini, a na zemlji mir, medju ljudima dobra volja". Dakle, bez obzira sto stanje na Kosovu i Metohiji ni izdaleka nije kakvo bi trebalo i moglo da bude posle cetiri i po godine od zavrsetka rata, nadam se da ce Srbi koji tamo jos zive Bozic docekati i proslaviti radosno. Tamo gde postoji ziva crkva, svestenik ili manastir u blizini i ta radost ce biti ispunjenja. U mnogim selima i domovima proslava Bozica svesce se na narodne obicaje koji prate ovaj praznik i, razume se, na unutrasnju radost. Sama svest o dolasku Sina Bozjeg na zemlju jeste nesto sto raduje, ohrabruje, daje nadu da imamo radi cega ziveti i cemu se nadati u ovom zivotu na zemlji.

*** Osim medjunarodne zajednice koja je najodgovornija za uslove u kojima Srbi na Kosovu zive, koliko smo mi, pre svega vlast u Beogradu, odgovorni za cinjenje ili necinjenje?**

- Tesko je meriti odgovornost. Ona je sigurno na svima koji su umesani u resavanje kosovskog pitanja. Pre svega, velika odgovornost je na onom rezimu i vlasti koja je bila ovde i koja je dovela do svega ovoga na Kosovu i Metohiji. S druge strane, vise puta sam naglasavao da se vlast posle 5. oktobra 2000. godine dugo vremena nije bavila Kosovom i Metohijom. Cini mi se da se, zapravo, nikada nije time bavila dovoljno ozbiljno i drzavnicki. U poslednje dve godine bilo je vise saradnje, razgovora i dogovora po pitanju Kosova i Metohije i konkretnih odluka koje smo zajednicki donosili. Nazalost, mnoge od njih nisu se ostvarile. Tu, pre svega, mislim na dogovor iz maja o stvaranju drzavnog veca za Kosovo i Metohiju, koje bi kreiralo stavove i politiku resavanja problema. Dogovorili smo se i ko treba da ga sacinja, ali se vece, nazalost, nikada nije sastalo. I dalje smatramo da mi koji smo na Kosovu i Metohiji ne mozemo sami da resavamo kosovski problem, jer je to, pre svega, drzavnicko pitanje. Ali, sigurno je da ne pristajemo da neko u Beogradu, ma ko bio, resava kosovsko pitanje bez nas koji dole zivimo i cijih se zivota ta resenja neposredno ticu. Istorija ce pokazati kolika je odgovornost na kome bila. Medjutim, za nas nikakva uteha nije sto ce neko biti manje ili vise odgovoran, ako mi budemo liseni kolevke nase drzave, kulture, duhovnosti.

*** Eparhija na cijem ste celu, kao i Srpsko nacionalno vece Kosova i Metohije, ciji ste predsednik ucestvovali su u donosenju krupnih odluka poput izlaska kosovskih Srba na izbore.**

Medjunarodna zajednica je, doduse, svaki put imala dobre ponude, najpre povratak prognanih, pa decentralizaciju koje nikada nije ispunila. Da li Vam se cini da deo odgovornosti lezi i na SNV i na Eparhiji?

- Mislim da nije bila greska to sto smo odmah prihvatili dijalog i spremnost na saradnju sa medjunarodnom zajednicom, bez obzira sto ona nije dovela do pravih resenja. Da smo mi u pocetku odbili saradnju, sva krivica bila bi na nama. Ovako, nasa pruzena ruka medjunarodnoj zajednici, cak i kosovskim Albancima, da zajednicki, na demokratski nacin resavamo sve nase probleme sada nam daje pravo da isticemo da je na medjunarodnoj zajednici upravo sva odgovornost za neuspeh njene misije. Pokazali smo spremnost, dobru volju, nameru, trud, ali sad zaista ne vidimo nikakvu motivaciju za dalju saradnju sa medjunarodnom

zajednicom i ucesce u neakvim kosovskim institucijama koje su albanske. Srbi na Kosovu i Metohiji i ja licno spremni smo na saradnju u svakom projektu koji vodi opstanku srpskog naroda na Kosovu i Metohiji. Ali, nismo spremni da saradjujemo i ucestvujemo u bilo kakvoj instituciji ili projektu koji vodi nestanku Srba sa Kosova i Metohije. Dosadasnji rad medjunarodne zajednice, bez obzira na nasu spremnost na saradnju pokazao se besplodnim, sto se tice opstanka Srba na Kosovu i Metohiji, i mi dalje ne zelimo da dajemo legitimitet tim institucijama.

* Sta posle prenosnja ovlasčenja UNMIK na prelazne kosovske institucije i usvajanja "Standarda za Kosovo"?

- Nisam uveren da ce nase protivljenje spreciti gradnju novih Potemkinovih sela, jer bi u protivnom medjunarodna zajednica morala da prizna svoj neuspeh, a onda i odgovornost ne samo za sadasnje stanje na Kosovu, nego i za ono sto mu je prethodilo - bombardovanje SRJ. U medjunarodnoj zajednici jos niko nije spreman da tu odgovornost ponese. "Standardi" su za nas neprihvatljivi i u njihovoj realizaciji ne mozemo ucestvovati, jer su doneti upravo kao pokrice za sav neuspeh medjunarodne zajednice. Najpre Ustavni okvir, a sada i "Standardi" pokidali su sve institucionalne veze Kosova i Metohije sa maticnom drzavom Srbijom i zajednicom SCG, sto stavlja Rezoluciju 1244 SB u stranu. Ako bi zaziveli, standardi bi direktno odveli u secesiju Kosova i Metohije od Srbije, na sta mi ne mozemo da pristanemo. Osim toga, "Standardi" ne predvidjaju nikakva merila po kojima bi se moglo objektivno ceniti da li su uspesno dostignuti, tako da ce sa jednim covekom koji se vrati u Prizren, Pec ili u Pristinu oni proglasiti da se Srbi vracaju u urbane sredine i da su standardi ispunjeni. Znamo da su i dosad predstavnici medjunarodne zajednice, izaslanici generalnog sekretara Kofi Anana koristili svaku priliku da isticu veliki uspeh postignut na Kosovu i Metohiji, iako tog uspeha prakticno nema. Cak i sada kada se na svakom koraku primecuje da je bezbedonosna situacija pogorsana, kada se i gospodin Holkeri ogradjuje betonskim zidovima u Pristini, kada se po terenu mnogo teze krece, oni govore o slobodi kretanja.

* Podrzavali ste Rezoluciju o Kosovu i Metohiji koju je Koordinacioni centar SCG i Srbije za Kosovo i Metohiji pred pralamentarne izbore ponudio svim strankama koje su na njima ucestvovali, ali je to uglavnom ocenjeno kao Coviceva predizborna kampanja. Znaci li to da ste i Vi u njoj na neki nacin ucestvovali?

- Vakuum u kome se Srbija nasla bez predsednika vec vise od godinu dana, bez parlamenta, bez stabilne vlade, sve su to nepovoljni uslovi u kojima se pitanje Kosova i Metohije sada resava. Medjunarodna zajednica i kosovski Albanci koriste taj vakuum da nametnu neka resenja poput "Standarda". To sto je Koordinacioni centar izasao sa Rezolucijom moze da se tumaci na razne nacine. Ja sam to doziveo kao iskrenu ponudu, jer zaista je pitanje sta ce se posle izbora dogadjati, ko ce uci u skupstinu i vladu, kakav ce stav imati o Kosovu i Metohiji. Ovo je bio dobar nacin da se svi obavezu, bez obzira ko ce sedeti u skupstini, da o Kosovu i Metohiji razmisljaju drzavnicki, a ne partijski. Eparhija i ja doziveli smo to kao pravi tekst u pravo vreme i podrzali ga. Naravno da postoji mogucnost i drugacijeg tumacenja, pogotovo ako se neko oseca ugrozen kao sto su predstavnici pojedinih stranaka, koji ovu Rezoluciju vide kao marketinski pristup.

* Pojedine politicke stranke zapocele su ovu predizbornu kampanju u manastirima, bilo je susreta stranackih lidera sa pojedinim episkopima, gotovo svi predizborni spotovi imali su sekvence iz crkve. Ima li u tome politicke manipulacije Crkvom?

- Crkva nije izmanipulisana, a ako neko pokusava da na taj nacin postigne politicke poene, to je stvar samih stranackih lidera. Crkve i manastiri sirom su otvoreni za svakog. Cak i oni koji nisu pravoslavni dolaze u nase manastire i docekuju se sa ljubavlju, hlebom i solju. Sa svima smo lepo, ko god da nam dodje, a dalje oni nek se bore svojim programima i obećanjima za koja znamo da nece biti ni izdaleka ispunjena.

* Da li to vazi i za radikale, ukoliko uspeju da formiraju vladu i kako komentarisete njihovu ubedljivu pobedu?

- Da, saradjivali bismo cak i sa njima, jer oni ce biti na vlasti, ako je formiraju, po izboru naroda.

* Ove godine obelezava se 200. godisnjica moderne srpske drzave i Prvog srpskog ustanka. Gde je Srbija danas?

- Srbija je 200 godina posle Prvog srpskog ustanka u zalosnom stanju: bez jasnih granica, bez himne, zastave, bez predsednika, skupstine, takoreci bez i jednog drzavnog i drzavnickog obelezja. Nalazi se, maltene, u granicama nekadasnjeg Beogradskog pasaluka i bez svih plodova koji su nastupili posle Prvog srpskog ustanka. Iako je imala veliki ugled u 19. veku, 20. vek bio je veoma nepovoljan za njenu istoriju. Prezivali smo tri strasna rata: Balkanski rat, Prvi i Drugi svetski rat, kao i ove lokalne ratove na teritoriji bivse Jugoslavije. Izgubljeni su delovi teritorije na kojima su ziveli Srbi, a u opasnosti smo i da izgubimo i svoju duhovnu kolevku - Kosovo i Metohiju. Srbija je u svetu izgubila dobar glas. DOS-ova vlast je pokusala da popravi tu situaciju, ali nije u potpunosti uspela. Sve to, ipak, nije razlog da se pomuti proslava jubileja, koji treba da nam posluži kao podstrek u resavanju postojećih problema, da Srbiju vratimo na ono mesto koje joj pripada. U ovoj godini osim proslave ovog jubileja pada i 70 godina od ubistva kralja Aleksandra i 58 godina od ubistva generala Drazze Mihailovica.

* Postoji li objasnjenje za ono sto nam se dogodilo?

- Uzroci su mnogobrojni. U Srbiji je nasilno prekinut prirodni razvoj dogadjaja. Nasilno je smenjena monarhija i uvedena republika, odnosno tortura ili diktatura proleterijata. Srbija je zaboravila na svoje prave simbole. Vec 60 godina zivi se pod laznim simbolima, zbog cega smo izgubili sve plodove nasih oslobodilackih ratova i vraceni smo u stanje pred Balkanske ratove. Ceo 20. vek je procerdan i izgubljeni su svi rezultati koje

smo za to vreme mogli postici.

* Da li se ovakvim inicijativama rizikuju dalje podele u narodu i treba li Srbiji, izmedju ostalog, i nacionalno pomirenje?

- Ne bi trebalo da bude novih podela. Smatram da je pomirenje vec izvršeno u mladim generacijama. Malo je onih koji se osecaju partizanima ili cetnicima. Sigurno, cetnika kakvim su ih partizani prikazivali posle rata nikada nije bilo. To je samo karikatura cetnistva koja je formirana od 1945. godine pa nadalje da bi se i cetnistvo i monarhija ogadili narodu pricama o "gibanicarima" i tome slicno. Sigurno je da jos ima zivih ljudi, na obe strane, koji drze do ideologije za koju su se borili, ali na to vise niko ne moze i ne treba da se vraca. Mladja pokolenja treba da idu zajednicki u bolju buducnost sa Krunom na celu drzave i Crkvom, jer drzava Srbija je imala veliki napredak i razvoj na svim poljima kada je stajala na dva nepokolebljiva stuba - na Crkvi i na Kruni.

* Kako ovakvi Vasi stavovi uticu na vernike koji su po ubedjenju republikanci?

- Ja to nikom ne namecem. Samo govorim o svom osecanju. Svojevremeno je moj stav prema Milosevicu uticao na grupu mojih vernika koji su bili isuviše vezani za njega. Vremenom su uvideli, bar mnogi od njih, da su bili u zabludi i sada se vracaju Crkvi.

* Neki su na Kosovu i Metohiji to doziveli kao da je "antikomunista i protivnik Milosevicevog rezima u Vama bio nadjacao duhovnika?"

- Ta ocena sigurno ne stoji, jer sam pre svega episkop, sto znaci svesteno lice za tu oblast i moja aktivnost to pokazuje: broj podignutih i osvecenih crkava, uvecanje monastva. Moji stavovi ne zasenjaju moj rad na duhovnom planu, koji je uvek bio dosledan. Koliko sam duhovnik, to neka drugi sude.

* Koliko su tacne procene da se SPC jos vise zatvorila prema javnosti posle 5. oktobra 2000. godine?

- Na mene se to ne moze odnositi. Sto se tice Crkve u celini, ne vidim da je postala zatvorenija. Wegova Svetost i Sinod primaju svakog ko zeli da dodje i da razgovara. Ni pred kim se nije zatvorila, osim prema pojedinim medijima i nekim novinarima, ali to je stvar pojedinaca, a ne stava Crkve.

* Ipak, utisak je da javnosti u radu SPC nema ni kad je rec o crkvenim pitanjima, poput saradnje sa drugim crkvama, o cemu vernici nisu obavesteni na pravi nacin?

- Mozda je po tim pitanjima daleko zatvorenija, nego po politickim pitanjima. Zasto je tako, nemam odgovor, ali osecam da je tako, jer i ja kao episkop vrlo cesto sam neobavesten o mnogim dogadjanjima u vrhovima Crkve i o njima saznajem iz medija.

* Kako komentarisete da pojedini intelektualni krugovi, krizne grupe, Helsinski odbori, svo "jednoulje i mracnjastvo" za koje optuzuju SPC vezuju za vladiku Nikolaja i oca Justina Popovica?

- Kada bi oni prihvatili stavove vladike Nikolaja i oca Justina, ne bi bilo Krizne grupe, niti raznih medjunarodnih nevladinih organizacija otudjenih od svojih korena, vere i nacije. Onda bi oni bili na pravou liniji. Ovako tim svojim stavovima prema vladici Nikolaju i ocu Justinu pokazuju gde se oni nalaze u odnosu na sopstveni narod, tradiciju i istoriju. Otac Justin je u svoje vreme govorio da ga savremenici ne razumeju i da ce ga shvatiti tek posle 50 godina. To vreme jos nije ispunjeno, ali nema sumnje da je sve sto pozitivno imamo u Crkvi plod delanja vladike Nikolaja, njegovog Bogomoljckog pokreta i dela oca Justina. Ako bi iz SPC odstranili njihovo delo, ne znam sta bi u njenoj novijoj istoriji imalo da ostane.

* Njihovi stavovi se danas razlicito tumace i u samom vrhu Crkve, posebno kada je rec o odnosu sa Rimokatolickom crkvom. Da li postoji neki zajednicki saborski stav koji bi pomogao vernicima da se snadju?

- Najboje je citati dela vladike Nikolaja i na osnovu toga doci do pravog zakljucka. On je bio, kao sto i treba, za dijalog, ali samo u kanonskim granicama i u cilju promovisanja istine koja je u Pravoslavlju ocuvana. On nije zastupao nikakve kompromise, ekumenske ideje u savremenom smislu te reci, a pogotovo ne otac Justin. Takve teme nisu na Saboru raspravljane, jer je svaki od episkopa u sustini na liniji predanja Crkve. Kao sto kod nas postoji sirina u pristupu tom problemu, verujem da i medju vernicima postoje oni koji su za doslednije drzanje kanona, do onih za koje je sve dozvoljeno, pa se cak i pricescuju kod nepravoslavnih ili su spremni da pricescuju nepravoslavne. Svi ostaju u krilu Pravoslavne crkve zato sto ni jedan, bilo vasseljski ilipomesni sabor, nije osudio ni jednu od strana. Svaki je vernik slobodan da se sam opredeljuje, ali treba imati na umu reci svetog Teodora Studita, koji kaze da smo duzni boriti se za istinu pravoslavnu.

* Po kojim stavovima onda SPC saradjuje sa drugim crkvama?

- Pa, eto ona jeste za dijalog, ali granice tog dijaloga nisu definisane. Kanoni postavljaju granice, gde nije zabranjeno razgovarati, ali i to sa jasnim ciljem, da se iznese istina koju verujemo nedvosmisleno kako bi se pomoglo sagovorniku. Kao sto kaze apostol Pavle: "Coveka jeretika posle prvog i drugog savetovanja kloni se". Kanoni idu u jos preciznije odredjivanje: "Nedopustivo je zajednicko moljenje sa onima koji nisu clanovi Crkve, koji su jeretici ili su odluceni od Crkve, cak i u privatnoj kuci". Iako je kanon izricit, tu postoji širok dijapazon tucenja. Neko kaze kako je dobio savet kad je polazio u beli svet na svoju sluzbu da je dobio instrukcije "sve je dozvoljeno sem zajednicke case, pricesca". To znaci da se nismo drzali kanonskih principa koje su decidno odredili nase mogucnosti u tom dijalogu.

* Ove godine navrsava se 950 godina od Velikog raskola i iduce 40 godina od kako su papa Pavle Sesti i vasseljski patrijarh Atinagora uzajamno povukli anateme. Zasto je to izazvalo tolike potrebe u pravoslavlju?

- Zato sto je to doslo nepripremljeno, brzopleto, sa ciljevima koji nisu bili crkveni. Nije moguće ukloniti anatemu, a da ostanu uzroci koji su do nje doveli. To podizanje anatema bilo je samo licni gest patrijarha Atinagore i pape Pavla Sestog koji je trebalo da njima donese prestiz i imidz promotera u izmirenju. Veliki raskol ili otpad i dalje postoji.

* Kako je onda moguće doći do međjuhriscanske saradnje u ujedinjenoj Evropi i postojećim integracijama?

- Evropa se može ujedinjavati na ekonomskom, politickom i svakom drugom, ali ne i na crkvenom planu. Može, ali samo u odustajanju od zabluda koje je Rim promovisao u proteklih 950 godina. Ne može se govoriti o ujedinjenju crkava, one se ne mogu ujediniti takve takve su, nego o prisajedinjenju Crkvi. To je pravi izraz koji treba koristiti. Postoji jedinstvo Crkve, kao sto postoji otpad od Crkve i povratak Crkvi kako pojedinca, tako i grupa. Dakle, i oni koji su kroz lazna, pogresna ucenja, otpali od Crkve mogu se sjediniti sa Crkvom samo kada se odreknu svojih zabluda.

* Rimokatolicka crkva ne govori o ujedinjenju, nego o dijalogu crkava i "disanju na oba, istocno i zapadno plucno krilo" da bi lakse uticala na evropske tokove i suprostavila se sekularizmu?

- To je samo nova zamka da se pravoslavno vino potpuno razvodni i da izgubi svoj originalni duh. To je veoma opasan i klizav teren.

* Ibrahim Rugova, predsednik Kosova najavio je za 2004. pocetak izgradnje mauzoleja majke Tereze na Kosovu i ima zelju da "inauguraciju izvrsi papa licno". Koliko bi takva poseta doprinela sredjivanju prilika u Pokrajini?

- To je cisto politicka igra, mada mislim da papa ne može da dodje na Kosovo i Metohiju, a da ne dodje u Beograd, sto mora da prihvati i SPC. Ako bi najpre i dosao u Pristinu, u koju mnogi dolaze i odlaze, za nas bi to bila jedna u nizu takvih poseta, koje sa nama nemaju nista zajednicko.

* Kako onda komentarisete kontakte izmedju Rimokatolicke crkve na Kosovu i Metohiji, SPC i Vatikana uz posredovanje "Svetog Edjidija" na ozivljavanju medjureligijskog dijaloga, koji ste Vi zamrzli zbog ponasnja rimokatolickog klera u Pokrajini?

- Da je Vicenco Palja dolazio na Kosovo i Metohiju, saznao sam iz medija. Ne znam nista o njegovoj poseti, niti sa kim on saradjuje i pregovara. Vec sam rekao da ni episkopi cesto neznaju sta se dogadja u vrhovima Crkve. Retko me pozivaju na susrete sa stranim i domacim zvanicima sa kojima se u Patrijarsiji razgovara o Kosovu i Metohiji. Oni se odrzavaju ne samo bez mog prisustva, nego i bez informisanja bilo pre sastanka, bilo posle o rezultatima.

* Sta bi ste porucili vernicima za predstojece praznike?

- Treba voditi racuna o redosledu. Prvo dolazi Bozic pa Nova godina, jer mi oba praznika slavimo po predanjskom kalendaru. Neka Gospod ucini da u Novoj 2004. godini, u toj jubilarnoj godini za nas narod i crkvu da Bog ucini i Bogomladenac Hristos da se mnogi problemi rese u nasem zivotu, kao i problemi Kosova i Metohije i da mi postanemo bolji hriscani nego sto smo bili u proteklim godinama i u prosloj 2003. godini. To su nase molitvene zelje za sve i pozdravljamo ih starodrevnim hirscanskim pozdravom Mir Bozji - Hristos se rodi!

Jelena Tasic

Danas, 6. - 7. januar 2004.

X